

ВОДИЧ ЗА НАСТАВНИЦИ ЗА ПРОМОЦИЈА НА ЛИТЕРАТУРНИТЕ И ДРАМСКИТЕ СЕКЦИИ

(со подготовка за Националниот натпревар во раскажување)

фондација
ЃОРЃИ МАРЈАНОВИЌ

1. Вовед – зошто овој прирачник постои

Овој прирачник е наменет за наставници кои сакаат на **природен, инспиративен и педагошки начин** да ги охрабрат учениците да се вклучат во **литературните и драмските секции**.

Целта не е „запишување деца“, туку **создавање внатрешна мотивација** – учениците самите да почувствуваат дека:

- читањето им користи,
- раскажувањето им дава глас,
- секциите им нудат простор да растат,
- а јавниот настап е вештина што ќе им служи цел живот.

Промоцијата не започнува со информации, туку со **разговор**.

Не со правила, туку со **искуство**.

Не со притисок, туку со **љубопитност**.

2. Како да ја започнете секоја промоција

(основно правило за сите сценарија)

2.1 Почеток со разговор, не со најава

Никогаш не започнувајте со:

- „Ќе формираме секција...“
- „Има натпревар...“
- „Фондацијата организира...“

Секогаш започнете со **прашање** или **краток разговор** за раскажувањето.

Примери:

- „Зошто луѓето раскажуваат приказни?“
- „Кој е најдобриот раскажувач што го знаете?“
- „Како знаете дека некој зборува интересно?“
- „Што ве тера да слушате некого до крај?“

☞ Целта е учениците да зборуваат, а наставникот да слуша и насочува.

3. Видеата со деца – како и зошто се користат

3.1 Каков видео-материјал се користи

Единствениот видео-материјал што се користи во оваа промоција се [кратки видеа](#) (до 1 минута) во кои **деца зборуваат за придобивките од читањето**.

Видеата се од мешани возрасти – што е предност, бидејќи:

- секое дете може да се препознае,
- пораката е искрена,
- нема „глума“ или наметнат авторитет.

3.2 Како да ги пуштите видеата

- Изберете [едно видео](#) (максимум две за подолга промоција).
- Не објаснувајте ништо пред видеото.
- Само кажете:

„Ајде да слушнеме што вели едно дете за читањето.“

4. Разговор по видеото (клучен момент)

По видеото **не коментирајте**.

Поставете прашања.

Примери:

- „Што ви се допадна кај ова дете?“
- „Дали и вие се чувствувате вака кога читате?“
- „Зошто мислите дека читањето му помага?“
- „Како мислите дека ова дете би звучело ако раскажува пред публика?“

☞ Тука почнува природниот премин од **читање → раскажување → говорење**.

5. Зошто книгата е почетокот на сè

5.1 Читањето како фитнес за мозокот

Наставникот може да објасни:

„Како што телото има потреба од вежбање за да биде силно, така и мозокот има потреба од вежбање. А читањето е фитнес за мозокот.“

Кога детето чита:

- подолго се концентрира,
- побрзо разбира,
- полесно памти,
- побрзо учи.

☞ Практична корист:

помалку време за учење, подобри резултати, помал стрес.

6. Од читање до раскажување

Читањето е првиот чекор.

Раскажувањето е вториот.

„Кога читаш книга – приказната ја носиш во себе.

Кога ја раскажуваш – ѝ даваш живот.“

Раскажувањето значи:

- да разбереш што си прочитал,
- да одбереш што е најважно,
- да зборуваш со свои зборови,
- да го задржиш вниманието на другите.

☞ Раскажувањето не е талент – туку **вештина што се вежба**.

7. Зошто раскажувањето е толку важно

Дете што умее да раскажува:

- полесно одговара усно,
- зборува појасно,
- има поголема самодоверба,
- остава впечаток.

Практични придобивки:

- подобри оценки,
- помал страв од зборување пред клас,
- поголема почит од врсниците,
- често станува „гласот“ во друштвото.

☞ Ова се вештини што директно се развиваат во секциите.

8. Мини активност (кратка и без притисок)

Секогаш следи кратка активност. Таа е:

- доброволна,
- кратка,
- без оценување.

Примери:

- „Кажи ми за книга што ти се допаднала.“
- „Раскажи еден интересен момент.“

- „Како би ја убедил другарка ти да ја прочита оваа книга?“

Наставникот:

- охрабрува,
- не коригира,
- не оценува.

9. Претставување на секциите

9.1 Литературна секција

Во литературната секција:

- читаме книги по избор,
- разговараме за нив,
- раскажуваме,
- се подготвуваме за настап.

☞ Тука читањето станува **говорна вештина**.

9.2 Драмска секција

Во драмската секција:

- работиме на глас,
- израз и движење,
- настап пред публика,
- самодоверба.

☞ Тука раскажувањето станува **настап**.

9.3 Заедничка точка

И двете секции:

- го развиваат јавното говорење,
- ја градат самодовербата,
- подготвуваат за настап пред други.

10. Ненаметливо спомнување на натпреварот

Наставникот кратко кажува:

„Сето ова што го работиме во секциите е и подготовка за Националниот натпревар во раскажување, каде децата имаат можност да читаат книги, да ги раскажуваат и да испраќаат снимки во текот на целата учебна година.“

Без детали. Само логика.

11. Финална мотивација и визија

Наставникот завршува со порака:

„Ова не е за најдобрите, туку за оние што сакаат да пробаат. Секој што ќе се осмели да зборува, веќе направил чекор напред.“

И додава:

„Учеството на натпреварот е и **влезница за Академијата за идни лидери ‘Ѓорѓи Марјановиќ’** — програма што ги подготвува младите кои утре ќе ја водат Македонија. Можеби токму меѓу вас се наоѓа еден од нив.“

12. Заклучок

Целта на овој водич не е формална промоција.

Целта е **детето да почувствува дека читањето, раскажувањето и говорењето му носат нешто вистински важно.**

Кога ученикот ќе каже:

„Јас би сакал да пробам“

— тогаш промоцијата успеала.